

Olsztyn, 22 października 2018 r.

PS-VI.431.2.14.2018.KS

Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Elckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4
w Elku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.664.2018 z dnia 27 sierpnia 2018 r. /akta kontroli str. 1/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elku przy ul. Orzeszkowej 15/4. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 10 września 2018 r. i zakończono w dniu 12 września 2018 r. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018, poz. 998) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) - zwanego dalej rozporządzeniem,
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- Placówka / PO-W Nr 4 / kontrolowana jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elku, ul. Orzeszkowej 15/4,
- Dyrektor / Dyrektor Placówki - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elku, pana Marcina Chilickiego,

- Kierownik/ Kierownik Placówki – co oznacza: Kierownika Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elku, pana [REDAKTOWANO]
- Regulamin – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elku,*
- mos – młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny,
- mow – młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pana Marcina Chilickiego - Dyrektora-Placówki oraz [REDAKTOWANO] - Kierownika Placówki, posiadającego stosowne upoważnienie Dyrektora /**akta kontroli str. 3/**. Kontrola przeprowadzona została w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww., pedagoga i psychologa oraz rozmowy przeprowadzone z dziećmi. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniami i nieprawidłowością.**

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elku jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Elckiej, przeznaczoną dla 12 wychowanków. Obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną kontrolowanej jednostki prowadzi Centrum. W dacie kontroli w ewidencji Placówki figurowało 11 wychowanków. Lista wychowanków stanowi akta kontroli **str. 5-7.**

Działalność kontrolowanej jednostki określa *Statut Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4* z dnia 23 października 2014 r. oraz *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Elckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elku* z dnia 12 lutego 2016 r., zmieniony Aneks nr 1/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. /**akta kontroli str. 9-29/**.

Poza ww. dokumentami organizacyjnymi w kontrolowanej jednostce obowiązuje dokument pn. „*Wewnętrzne zasady Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4*”, który uwzględnia m.in.: harmonogram dnia, zasady funkcjonowania samorządu, zasady przyznawania kieszonkowego, zasady, przywileje i nagrody oraz konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad, a także tryb odwoławczy od nałożonej konsekwencji /**akta kontroli str. 31-43/**. W wyniku analizy powyższego dokumentu stwierdzono, że w dziale „*Zasady przyznawania kieszonkowego*” należy uaktualnić minimalną i maksymalną kwotę kieszonkowego, bowiem zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r., od 1 czerwca b.r. podwyższeniu uległa kwota, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, na podstawie której ustala się między innymi wysokość kwoty miesięcznej do własnego dysponowania.

2. Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego w dniu 10 września 2018 r. przeprowadzono

indywidualne rozmowy kierowane z trzema obecnymi wychowankami na temat przestrzegania w Placówce praw dziecka. W przypadku jednego dziecka odstąpiono od badania i przeprowadzono z nim swobodną rozmowę. Jedno dziecko odmówiło udziału w rozmowie z kontrolującymi. Z sześciorgiem wychowanków nie podjęto rozmów, z uwagi na następujące okoliczności:

- 3 dzieci przebywało w mow,
- 1 dziecko przebywało w mos,
- 1 dziecko przebywało w internacie,
- 1 dziecko przebywało na długotrwałej ucieczce.

Wyniki przeprowadzonych rozmów spisane zostały przez kontrolujących i stanowią **akta kontroli str. 45-69**, a ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią **akta kontroli str. 71-75**. Kontroli poddano również prowadzoną w Placówce dokumentację odzwierciedlającą realizację praw dziecka, w tym dokumentację indywidualną wszystkich wychowanków.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka, oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Z analizy harmonogramu dnia wynika, iż dzieci dysponują czasem wolnym po zajęciach lekcyjnych i w dni wolne od nauki szkolnej, z wyłączeniem czasu na naukę własną i codzienne obowiązki. Organizację czasu wolnego odzwierciedla „*Plan Pracy Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4*”, sporządzany na każdy miesiąc /**akta kontroli str. 77-81**/.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Placówki wynika, że wychowankom, w okresie objętym kontrolą, zapewniano ciekawe formy spędzania czasu wolnego /**akta kontroli str. 83 – 87**/, m.in.: zajęcia plastyczne, manualne, kulinarne, sportowe, profilaktyczne. Ponadto dzieci pod opieką wychowawców wychodziły na: plażę miejską, kręgle, łyżwy, koncerty, pizzę, lody, a także do kina i Parku Linowego. Brały również udział w „Pikniku z Kolejką Wąskotorową” oraz w festynach organizowanych na terenie miasta.

Wychowankom zorganizowano również:

- wyjazd wakacyjny Kraków-Zakopane;
- wyjazd do Rzymu;
- wyjazd do Mazurolandii- Mazurskiego Parku Atrakcji i Świętej Lipki;
- wyjazd do Stańczyków;
- wyjazd do stadniny koni;
- wypoczynek letni w Sopocie;
- liczne wycieczki, tj.: piesze wycieczki po najbliższej okolicy, do Gołdapi, nad jezioro Sawinda, do Łysych (gdzie mogli zapoznać się z tradycjami kurpiowskimi) oraz do Skansenu w Nowogrodzie.

W okresie objętym kontrolą dzieci, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, uczęszczały na:

- treningi piłki nożnej (1 dziecko),
- zajęcia na siłowni (1 dziecko),

- zajęcia w ramach wolontariatu (2 dzieci).

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z zespołem inspektorów pozytywnie wypowiadali się na temat organizacji czasu wolnego. Ponadto wszyscy poinformowali, że Placówka umożliwi im rozwijanie pasji i zainteresowań.

Prawo do pomocy specjalistycznej – rozumiane jako prawo do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób a także łagodzenia skutków separacji z rodziną.

Na podstawie informacji Dyrektora **/akta kontroli str. 89/** ustalono, że w Domu Św. Faustyny Caritas Diecezji Ełckiej zatrudnieni są:

- psycholog - w wymiarze 1 etatu;
- 2 pedagogów - w wymiarze 1 etatu i 3/4 etatu.

Stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą, w Domu Św. Faustyny Caritas Diecezji Ełckiej, na podstawie umowy zlecenia, zatrudniony był logopeda, który prowadził zajęcia z jednym wychowankiem Placówki.

Z wychowankami PO-W Nr 4, zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora nr 04/2018 z dnia 07 września 2018 r. **/akta kontroli str. 91/**, pracuje pedagog, który zatrudniony jest w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Dyrektor kontrolowanej jednostki poinformował **/akta kontroli str. 129/**, że specjaliści dostosowują godziny swojej pracy do indywidualnych potrzeb dzieci. Psycholog oraz pedagog zajęcia dla dzieci prowadzą w godzinach 8.00-18.00. Praca tych specjalistów organizowana jest w oparciu o *Roczny program pracy psychologiczno-pedagogicznej Placówki Nr 4 Domu Św. Faustyny „Pomocna Dłoń” w Ełku na rok 2018*, w którym ujęte zostały cele oraz zakres oddziaływań **/akta kontroli str. 93-103/**. Powyższy dokument sporządzany jest na każdy rok kalendarzowy.

Na podstawie informacji przekazanych przez pedagoga oraz analizy dokumentacji ustalono, że w okresie podlegającym kontroli, prowadził on głównie zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, profilaktyczne, udzielał wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów. Ponadto brał udział w sporządzaniu diagnoz dla wychowanków. Praca psychologa w dużej mierze miała charakter diagnostyczny, profilaktyczny i terapeutyczny. Wychowankowie korzystali również ze wsparcia psychologicznego.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że każdy wychowanek posiada diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 ust.1 ww. rozporządzenia, sporządzoną przez pedagoga i psychologa. Zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora Centrum nr 6/2015 z dnia 16 marca 2015 r. **/akta kontroli str. 105/**, diagnozy dla każdego wychowanka sporządzane są co roku. W przypadku nowoprzybyłych dzieci, diagnozy sporządza się w ciągu 30 dni.

Ustalono, że pedagog oraz psycholog, w okresie objętym kontrolą, w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, prowadzili arkusze badań i obserwacji dla każdego wychowanka.

Kontrolującym przedłożono karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga oraz logopedę, o których mowa w art.17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Analiza tych dokumentów wykazała, iż w okresie podlegającym kontroli obowiązywały trzy wzory kart udziału w zajęciach specjalistycznych **/akta kontroli str. 107-119/**. W roku 2017 pedagog oraz psycholog dokumentowali udział wychowanków w zajęciach specjalistycznych na druku zawierającym następujące elementy: data, rodzaj, przebieg oraz podpis

prowadzącego. Natomiast w 2018 roku wprowadzono nowy wzór karty, który zawierał takie elementy jak: data, metoda pracy/temat, a także podpis prowadzącego. Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez logopedę zawierały z kolei datę oraz temat zajęć.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji kontrolujący stwierdzili, iż karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i logopedę nie zawsze zawierały opis przebiegu tych zajęć /**akta kontroli str. 113-119** /, do czego obowiązuje art.17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. Dyrektorowi kontrolowanej jednostki udzielono bieżącego instruktażu w powyższym zakresie. Poza tym w ocenie zespołu inspektorów konieczne jest ujednoczenie druków kart, o których mowa powyżej, dla wszystkich specjalistów.

Podczas rozmów z kontrolującymi wszystkie dzieci potwierdziły, że mogą liczyć na pomoc specjalistów. Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy poinformowali, że korzystają z pomocy pedagoga. Jedno dziecko wskazało, że rzadko korzysta z pomocy psychologa, a dwoje wskazało, iż takiej pomocy nie potrzebuje. Na pytanie, czy po opuszczeniu Placówki będą mogli liczyć na pomoc i wsparcie pracowników, którzy są w niej zatrudnieni, wszyscy wychowankowie odpowiedzieli twierdząco.

Prawo do życia bez przemocy – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

W dokumencie pn. „*Wewnętrzne zasady funkcjonowania placówki opiekuńczo-wychowawczej nr 4*” określono katalog nagród i przywilejów oraz konsekwencji za nieprzestrzeganie ustalonych zasad. Zapisy ww. dokumentu wskazują, że wychowanek ma prawo odwołać się od nałożonej kary. Kierownik Placówki poinformował kontrolujących, że żaden wychowanek, w okresie objętym kontrolą, nie korzystał z takiej możliwości.

Podczas rozmów z kontrolującymi wychowankowie wskazali, iż w Placówce stosowane są nagrody oraz kary. Wszyscy potwierdzili, że wiedzą za co mogą być nagrodzeni, a za co ukarani. Wychowankowie pytani o najczęściej stosowane nagrody wymieniali: wyższe kieszonkowe, pochwały i nagrody rzeczowe. Natomiast wśród kar wskazywali: niższe kieszonkowe, zakaz lub ograniczenie czasu wyjścia poza Placówkę, zakaz lub ograniczenie czasu korzystania z komputera, zakaz oglądania telewizji, dodatkowy dyżur.

Wszystkie dzieci, podczas rozmów z kontrolującymi, zaprzeczyły, aby poczuły się poniżone lub upokorzone, czy doświadczyły przemocy fizycznej ze strony pracowników Placówki. Dzieci nie były również świadkami stosowania przemocy fizycznej wobec innych wychowanków. Żaden z wychowanków nie potwierdził używania przez wychowawców wulgarnych słów w obecności dzieci. Wszyscy wychowankowie poinformowali, że wychowawcy zawsze reagują w przypadku bójki pomiędzy nimi. Dzieci zapytane w jaki sposób wychowawcy pomagają rozwiązywać spory/kłótnie między nimi, wskazywali rozmowę. Na pytanie o sposób rozwiązywania sporów/konfliktów między wychowawcą a wychowankiem, dwoje dzieci odpowiedziało, że nie było takiej sytuacji, a jedno odpowiedziało, że poprzez rozmowę.

Wszystkie dzieci zaprzeczyły, aby w ramach kary nie otrzymały kieszonkowego, czy nie mogły odwiedzić domu rodzinnego.

Prawo do nauki - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Z informacji Dyrektora /akta kontroli str. 5-7/ wynika, że wychowankowie realizują obowiązek szkolny w:

- Szkole Podstawowej nr 4 w Ełku - 1 osoba,
- Szkole Podstawowej nr 2 w Ełku – 1 osoba,
- Zakładzie Doskonalenia Zawodowego w Ełku – 1 osoba,
- Zespole Szkół nr 5 w Ełku – 1 osoba,
- Zespole Szkół nr 6 w Ełku – 1 osoba,
- MOS w Goniądzu – 1 osoba,
- MOW w Goniądzu – 1 osoba,
- MOW w Lidzbarku Warmińskim – 1 osoba,
- MOW w Samostrzeli – 1 osoba,
- Zespole Szkół Uniwersytetu M. Kopernika Gimnazjum i Liceum Akademickie w Toruniu - 1 osoba,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Ełku – 1 osoba.

Kierownik kontrolowanej jednostki poinformował, że wychowankowi uczącemu się poza miejscowością, w której znajduje się Placówka, w myśl § 18 ust. 1pkt 13 rozporządzenia, zapewnia się opłatę za pobyt w internacie.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z zespołem inspektorów poinformowali, że są wyposażeni w niezbędne podręczniki, zeszyty, pomoce oraz przybory szkolne. Na pytanie, kto pomaga im w odrabianiu lekcji, wszystkie dzieci wskazały wychowawców. Potwierdziły również, że w przypadku trudności w nauce mają możliwość skorzystania z korepetycji.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych – rozumianego jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej oraz opieki w trakcie choroby.

Dzieci przebywające w Placówce objęte są podstawową opieką medyczną lekarza rodzinnego w:

- Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Olmed” w Ełku /6 dzieci/;
  - Przychodni Lekarzy Rodzinnych, ul. Piłsudskiego w Ełku /1 dziecko/;
  - Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Dormed” w Ełku /2 dzieci/;
  - Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Ełku /1 dziecko/;
  - Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Medycyna Rodzinna” w Ełku /1 dziecko/;
- Wychowankom zapewnia się również opiekę poradni specjalistycznych /akta kontroli str. 5-7/.

Ustalono, że dla każdego wychowanka prowadzona jestteczka, w której znajduje się dokumentacja medyczna, w tym m.in.: karty szpitalne, wyniki badań oraz potwierdzenia odbytych konsultacji lekarskich wraz z zaleceniami. Ponadto znajdują się w nich zgody rodziców/opiekunów prawnych na podawanie dzieciom leków.

W Placówce prowadzony jest zeszyt pn. „Ewidencja przyjmowanych leków”, w którym odnotowuje się informacje dotyczące leków podawanych wychowankom.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z zespołem inspektorów wskazali, że w przypadku problemów zdrowotnych zawsze udzielana jest im stosowna pomoc i realizowane są zalecenia lekarskie. Na pytanie, czy wychowawcy lub inni pracownicy Placówki palili papierosy w ich obecności, wszystkie dzieci odpowiedziały przecząco. Żadne z dzieci nie potwierdziło, aby wychowawcy w celu wyciszenia podawali im leki uspokajające.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Placówki wynika, że wszyscy wychowankowie są wyznania katolickiego. Dzieci przystępują do sakramentów świętych, a także przestrzegają tradycji związanych z obchodzeniem świąt.

Wszystkie dzieci, z którymi przeprowadzono rozmowy wskazały, że swobodnie mogą realizować swoje praktyki religijne, a do kościoła chodzą dobrowolnie.

Uwagę kontrolujących wzbudził zapis dokonany przez jednego z wychowawców w „Zeszycie głównym”:

[REDAKTURA] /akta kontroli str. 121/.

Kontrolujący nie mieli możliwości porozmawiania z wychowankami, których dotyczył ten wpis,

[REDAKTURA]

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego – rozumiane jako prawo do: wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnym dziecka, zaopatrzenia w odzież i obuwie dostosowane do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

▪ **Zaspokojenie potrzeb żywieniowych**

Ustalono, że wszystkie posiłki w kontrolowanej jednostce przygotowywane są przez wychowanków pod nadzorem i z pomocą wychowawców. Wychowankowie w ramach swoich dyżurów dokonują również niezbędnych zakupów spożywczych.

W wyniku analizy losowo wybranych jadłospisów ustalono, że uwzględniają one: śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolację.

Na postawie oględzin Placówki stwierdzono, że pomieszczenie kuchenne wyposażone jest w niezbędne naczynia i podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego, umożliwiający przygotowanie posiłków i napoi.

[Handwritten signature]

Wszyscy wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów pozytywnie wypowiadali się na temat wyżywienia. Ponadto wskazali, że mają nieograniczony dostęp do produktów żywnościowych i napoi przez całą dobę.

▪ **Zaopatrzenie w odzież i obuwie**

Z informacji przekazanych przez Kierownika Placówki wynika, iż wychowankowie zaopatrywani są w odzież i obuwie adekwatnie do indywidualnych potrzeb.

Stan posiadanej odzieży i obuwia odzwierciedlają *karty odzieżowe*. Ewidencja odzieży oraz obuwia, które uległy zniszczeniu dokonywana jest w formie protokołów.

Wychowankowie pozytywnie wypowiadali się w kwestii zaopatrywania ich w odzież i obuwie. Wszystkie dzieci wskazały, że mają wpływ na wybór asortymentu ubrań, czy butów.

▪ **Zaopatrzenie w środki higieny osobistej**

Placówka wyposaża wychowanków w środki higieny osobistej oraz kosmetyki w zależności od indywidualnych potrzeb. Artykuły te pobierane są przez Kierownika z magazynu, który znajduje się w Centrum. Ewidencja wydawanych wychowankom ww. artykułów prowadzona jest w dokumentach pn. *Karty potrzeb materialnych*, które znajdują się w dokumentacji dzieci.

Żaden z wychowanków podczas rozmów z zespołem inspektorów nie zgłaszał uwag w powyższym zakresie.

▪ **Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko**

Zasady przyznawania kieszonkowego określone są w „*Wewnętrznych zasadach Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4*”, które zawierają nieaktualną wysokość minimalnej i maksymalnej kwotę do własnego dysponowania przez dziecko, o czym wspomniano we wcześniejszej części wystąpienia. Zgodnie bowiem z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r., od 1 czerwca b.r. kwoty te winne wynosić odpowiednio: 10,52 zł i 84,16 zł.

Analizy list wypłat kieszonkowego wykazała, iż w sierpniu b.r., w jednym przypadku została wypłacona kwota pieniężna do własnego dysponowania niższa niż 1 % kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy **/akta kontroli str. 131 /**. Kierownik Placówki, w czasie trwania czynności kontrolnych, wypłacił wychowance kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą otrzymaną, a kwotą należną, określoną w przepisach. W związku z powyższym zespół kontrolny odstąpił od wydania zalecenia w tym obszarze.

Zgodnie z „*Zasadami przyznawania kieszonkowego*” o wysokości kieszonkowego decyduje wychowawca, uwzględniając zdanie i argumenty dziecka. Wypłata kieszonkowego następuje do 10-tego każdego miesiąca. Odbiór kwoty do własnego dysponowania wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście sporządzonej przez Kierownika Placówki i zatwierdzonej przez Dyrektora.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi potwierdzili, iż regularnie (co najmniej raz w miesiącu) otrzymują kieszonkowe. Żadne dziecko nie wniosło zastrzeżeń do jego wysokości.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakt telefoniczny lub elektroniczny, w tym przede wszystkim w dni wolne od nauki szkolnej oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Zgodnie z zapisami § 58 pkt 7 Regulaminu, wychowankowie Placówki mają prawo do kontaktów z rodziną. Rodzice, członkowie rodzin oraz osoby bliskie dziecku mogą je odwiedzać w Placówce. Uczestniczą również w uroczystościach dzieci, takich jak np. I Komunia św. Dzieciom umożliwia się także kontakt telefoniczny z członkami rodzin oraz osobami bliskimi. Wychowankowie urlopowani są do bliskich w dni wolne od nauki szkolnej, w tym: weekendy, ferie, wakacje oraz święta. Osoby przejmujące opiekę nad dzieckiem w tym okresie zobowiązane są do podpisania stosownego oświadczenia o zapewnieniu mu bezpieczeństwa i odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju /akta kontroli str. 133/. Pełnoletni wychowankowie podpisują oświadczenie o czasowym pobycie poza Placówką /akta kontroli str. 136/.

Wszystkie kontakty z rodzinami odnotowywane są m.in. w arkuszach pn. *Kontakty z rodziną*. Co kwartał dokonuje się podsumowania tych kontaktów w arkuszu pn. *Podsumowanie kontaktów z rodziną*.

Dzieci podczas rozmów z osobami kontrolującymi pozytywnie wypowiadały się na temat respektowania powyższego prawa.

Prawo do wyrażania opinii - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

Zgodnie z treścią § 58 pkt. 2 Regulaminu wychowankowie mają prawo do wyrażania opinii, czy własnego zdania w sprawach ich dotyczących. Zdanie dzieci brane jest pod uwagę m.in.: w sprawach dotyczących ich przyszłości, wyboru szkoły, wyglądu pokoju, sposobu spędzania czasu wolnego, ubioru, ustalania dyżurów oraz sporządzania jadłospisów.

Analiza kart, dotyczących okresowej oceny sytuacji dziecka wykazała, że zawierają one podpisy dzieci potwierdzające fakt wysłuchania oraz uwzględnienia ich zdania, do czego obligują zapisy art. 4a ustawy.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi wskazali, że mogą swobodnie wyrażać swoje zdanie w sprawach ich dotyczących, które uwzględniane jest przez wychowawców.

Prawo do poszanowania prywatności - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiętek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Z informacji Kierownika PO-W nr 4 wynika, że dzieci mogą posiadać własność prywatną, w tym m.in.: telefony, tablety, sprzęt rtv, zdjęcia, czy pamiątki. Posiadane przez wychowanków wartościowe przedmioty, są odnotowywane w dokumencie pn. *Karta przedmiotów własnych wychowanka*. Wychowankom umożliwia się przechowywanie rzeczy wartościowych oraz pieniędzy w zamkniętej szafie.

W dokumentacji wychowanków znajdowały się oświadczenia rodziców/opiekunów prawnych dotyczące wyrażenia zgody na wykorzystanie wizerunku dzieci.

Podczas rozmów z kontrolującymi wszystkie dzieci potwierdziły, że mogą posiadać rzeczy będące ich własnością np. telefony, tablety itp. Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby pracownicy Placówki kontrolowali ich rzeczy osobiste, czy prywatną korespondencję (sms-y, e-maile, wiadomości na facebooku). Wypowiedzi wychowanków wskazują, iż mogą oni swobodnie, z zachowaniem poczucia intymności, korzystać z toalet i łazienek. Drzwi do tych pomieszczeń posiadają stosowne zabezpieczenia uniemożliwiające wejście innych osób. Na pytanie, czy wychowawcy pukają przed wejściem do pokoju dzieci, wszystkie podały odpowiedzi twierdzące. Żadne z dzieci nie potwierdziło, aby kiedykolwiek pracownicy Placówki obraźliwie komentowali ich pochodzenie, czy rozmawiali z niepowołanymi osobami o ich sytuacji rodzinnej bądź prawnej.

Prawo do informacji - rozumiane jako prawo dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Dzieciom w Placówce zapewnia się dostęp do informacji poprzez media, Internet oraz książki. Wszystkie dzieci podczas rozmów z kontrolującymi potwierdziły, iż zostały zapoznane ze swoimi prawami i obowiązkami.

W wyniku analizy Regulaminu nie stwierdzono własnoręcznych podpisów dzieci potwierdzających fakt zapoznania się przez nich z tym dokumentem. Kontrolujący na podstawie analizy notatek w „Zeszytach głównym” ustalili jednak, iż wychowankom często przypomniano treść zapisów regulaminowych. W trakcie trwania czynności kontrolnych zespołowi inspektorów przedłożono potwierdzenie zapoznania się wychowanków z powyższym dokumentem organizacyjnym, zawierające podpisy obecnych w Placówce dzieci.

Uwagę kontrolujących wzbudził zapis w „Zeszytach głównym”,

[Redacted text block containing multiple lines of blacked-out content]

SR
M

Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora, dotyczące zaistniałej sytuacji. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych nie było możliwości porozmawiania z ww. wychowanką, ponieważ przebywała ona na długotrwałej ucieczce z Placówki.

Żaden z wychowanków, z którymi rozmawiano, nie wniósł zastrzeżeń w kwestii respektowania w Placówce prawa do informacji.

Prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia - rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Zgodnie z treścią § 24 pkt 4 Regulaminu w Placówce podejmowane są działania mające na celu przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia. Wychowankowie samodzielnie lub z pomocą wychowawców, w ramach swoich dyżurów robią zakupy spożywcze, wykonują prace porządkowe w mieszkaniu i przygotowują posiłki, a także piorą odzież. Podczas wykonywania swoich obowiązków uczą się obsługi podstawowego sprzętu AGD.

Ponadto wychowankowie zapoznawani są z niezbędnymi informacjami dotyczącymi usamodzielnienia oraz są motywowani przez wychowawców do dopełnienia wszelkich formalności związanych z usamodzielnieniem.

Wszyscy zapytani wychowankowie potwierdzili, że w Placówce przygotowywani są do samodzielnego życia. Poza tym poinformowali, że znają zasady umożliwiające pozostanie w niej po osiągnięciu pełnoletności.

POZOSTAŁE USTALENIA

W grupie pytań dodatkowych wychowanków zapytano, czy zdarzały się sytuacje, że w Placówce nie było wychowawcy sprawującego opiekę nad dziećmi. Wszystkie dzieci odpowiedziały przecząco.

Kontrolujący ustalili, że indywidualna dokumentacja wychowanków prowadzona jest w formie skoroszytów, które obowiązują w danym roku szkolnym. Zawierają one następujące dokumenty:

- kartę pobytu dziecka,
- kontakty z rodziną
- posumowanie kontaktów z rodziną,
- arkusz badań i obserwacji,
- kartę udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych,
- kartę kontaktów ze szkołą
- kartę dotyczącą nauki szkolnej w roku szkolnym
- diagnozę psychologiczno-pedagogiczną
- zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- wnioski i zalecenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
- plan pomocy dziecku,

- kartę potrzeb materialnych,
- kartę odzieżową,
- protokół zużycia, zniszczenia, zagubienia odzieży,
- kartę przedmiotów własnych wychowanka.

W wyniku analizy dokumentacji indywidualnej dzieci, wskazanej w § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, tj. **planów pomocy dziecku** stwierdzono, iż dla jednej z wychowanek (E. S.) nie opracowano planu pomocy na okres od 01.06.- 31.08.2017 r.

Kierownik kontrolowanej jednostki w pisemnym wyjaśnieniu /**akta kontroli str. 139/** poinformował, że dla ww. wychowanki, która przebywa w mow, nie opracowano planu pomocy z uwagi na przeoczenie. Ponadto dodał, iż „*pozostała część dokumentacji była prowadzona na bieżąco, a potrzeby dziecka realizowane*”. Przyczyną nieprawidłowości jest niedostateczny nadzór wewnętrzny nad prowadzeniem dokumentacji przez wychowawców, co może skutkować podejmowaniem działań nieadekwatnych do aktualnych potrzeb dziecka i rodziny. Poza tym kontrolujący stwierdzili, że opracowane plany pomocy dziecku (za wyjątkiem wychowanki Z. B.) obowiązywały tylko do 30 lub 31 sierpnia 2018 r. Dyrektor kontrolowanej jednostki w ustnych wyjaśnieniach wskazał, iż przyczyną tego stanu rzeczy była konieczność dokonania modyfikacji druków obowiązującej dokumentacji. Ponadto poinformował, że zawsze na przełomie sierpnia i września aktualizowane są diagnozy wychowanków, na podstawie których opracowywane są plany pomocy dziecku. W ocenie kontrolujących aktualizacji diagnoz należałoby dokonywać we wcześniejszym okresie, co pozwoliłoby zachować ciągłość w planowaniu pracy z dzieckiem.

W kontrolowanej jednostce prowadzona jest **karta pobytu dziecka /akta kontroli str. 141-174/**, o której mowa w § 17 ust.1 pkt 2 rozporządzenia, zawierająca obszary wskazane w powyższym akcie prawnym. W wyniku analizy kart pobytu zespół kontrolny stwierdził, iż nie zawsze dokonywano comiesięcznych wpisów we wszystkich obszarach, co jest niezgodne z § 17 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia /**akta kontroli str. 147,151,168,/**

Poza tym w niektórych przypadkach daty wpisów powyższych dokumentów były niepełne i zawierały tylko miesiąc oraz rok lub sam miesiąc /**akta kontroli str. 149, 153, 155,162-163, 166-174/**, co może budzić wątpliwość, czy faktycznie były one uzupełniane zgodnie z regulacjami § 17 ust. 4 rozporządzenia.

Brak systematycznych wpisów w powyższym dokumencie, we wszystkich obszarach, może uniemożliwić wgląd w sytuację dziecka i zweryfikowanie jego aktualnych potrzeb oraz skutkować podjęciem niewłaściwych działań względem niego. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niedostateczny wewnętrzny nadzór nad prowadzeniem dokumentacji.

Ustalono, że w okresie wakacyjnym, tj. od 08 do 23 lipca 2018 r. wychowankowie z PO-W nr 4 przebywali w Domu św. Faustyny Pomocna Dłoń Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 3 w Elku. Dyrektor w pisemnym wyjaśnieniu, stanowiącym **akta kontroli str. 129** wskazał, że „*dzieciom w okresie wakacyjnym placówka zapewnia organizację czasu wolnego. W omawianym okresie czasu, dzieciom z Placówki nr 3 i nr 4 zostały zorganizowane wspólne zajęcia socjalizacyjne, w celu wyeliminowania pojawiających się stereotypów oraz pogłębienia umiejętności społecznych wychowanków z obu placówek. Zajęcia mogły odbyć się wyłącznie na terenie Placówki nr 3, ponieważ w Placówce nr 4 trwały prace remontowe.*” Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora w powyższym zakresie.

W wyniku oględzin kontrolowanej jednostki stwierdzono, że dzieci mieszkają w pokojach 3, 4 i 5 osobowych, właściwie oświetlonych, wyposażonych w niezbędne meble, których powierzchnia umożliwia im swobodne funkcjonowanie oraz naukę. Ponadto mają zapewnione miejsce do przygotowywania posiłków oraz wspólną przestrzeń mieszkalną, która stanowi miejsce spotkań i wypoczynku. W Placówce znajduje się toaleta oraz łazienka z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych. Drzwi do pomieszczeń sanitarnych posiadają stosowne zabezpieczenia, które uniemożliwiają wejście innych osób. Z uwagi na powyższe należy uznać, iż kontrolowana jednostka spełniała wymagania określone w §18 ust. 3 pkt. 1-5 rozporządzenia.

Podczas oględzin Placówki stwierdzono, iż na tablicy ogłoszeń znajdują się informacje teleadresowe do Rzecznika Praw Dziecka, z których dzieci mogą skorzystać w przypadku naruszenia ich praw.

Na podstawie informacji Dyrektora kontrolowanej jednostki /**akta kontroli str. 175/** ustalono, iż w PO-W nr 4 pracuje 5 wychowawców, w tym jeden pełniący funkcję kierownika. Natomiast, jak wspomniano we wcześniejszej części wystąpienia, w Centrum Domu Św. Faustyny Pomocna Dłoń zatrudnionych jest 2 pedagogów i psycholog. Wszyscy pracownicy posiadają kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w art. 98 ust. 1 ustawy. W teczkach akt osobowych znajdowały się oświadczenia ww. pracowników potwierdzające spełnianie przez nich warunków, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1,3 i 4 ustawy. Kontrolujący stwierdzili natomiast brak potwierdzenia spełniania przez wszystkich pracowników warunku określonego w art. 98 ust. 3 pkt 2 ww. aktu prawnego, t. j. wypełniania obowiązku alimentacyjnego – w przypadku, gdy taki obowiązek wynika z tytułu egzekucyjnego. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzone braki uzupełniono poprzez przedłożenie kontrolującym oświadczeń wszystkich pracowników. W związku z powyższym, odstąpiono od wydania zaleceń w omawianym obszarze, a w tym zakresie Dyrektorowi kontrolowanej jednostki udzielono bieżącego instruktażu.

UWAGI I WNIOSKI:

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia stwierdza się, że Placówka zapewnia wychowankom standardy opieki i wychowania na dobrym poziomie, respektując przy tym prawa dzieci.

Rekomenduje się ujednoczenie karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga i logopedę.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowością, działając w oparciu o art. 197d ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

1. W dokumencie pn. „*Wewnętrzne Zasady Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4*” uaktualnić wysokość minimalnej i maksymalnej kwoty do własnego dysponowania przez dziecko, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a kopię tego dokumentu przesłać do tutejszego Urzędu. Termin realizacji – 1 miesiąc od dnia otrzymania zalecenia.

2. Kartę pobytu dziecka uzupełniać nie rzadziej niż co miesiąc, we wszystkich jej obszarach, zgodnie z § 17 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia. Termin realizacji - na bieżąco.
3. W planowaniu pracy z dzieckiem zachowywać ciągłość oddziaływań, dokonując w tym zakresie stosownych zapisów w planach pomocy dziecku. Termin realizacji - na bieżąco.
4. Wzmocnić nadzór wewnętrzny nad sposobem prowadzenia dokumentacji przez wychowawców w Placówce. Termin realizacji - na bieżąco.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

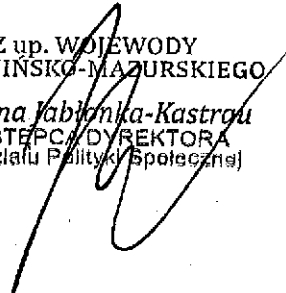
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 988 ze zm.).

GLÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GLÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzozowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonna-Kastrou
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej